

‘Afen toe moet je denken: gatver!’

De Franse regisseur Julien Gosselin is na *Vallende man* terug in Internationaal Theater Amsterdam met een negen uur durende voorstelling, gebaseerd op drie romans van de Amerikaans schrijver Don DeLillo. ‘Hij ontroert me.’

Hans Smit
AMSTERDAM

Een kleine maand na de wereldpremière van *Vallende man* bij ITA is gastregisseur Julien Gosselin terug in Amsterdam, met zijn eigen groep Si Vous Pouviez Lécher Mon Coeur (SVPLMC). Opnieuw een voorstelling rond werk van Don DeLillo, Amerikaans chroniqueur en favoriet van de Franse regisseur. Drie van DeLillo's romans werden door hem voor het theater bewerkt. Niet voor het plezier van de toeschouwer, laat daar geen misverstand over bestaan.

Ja, hij heeft over de recensies van *Vallende man* gehoord. Ze waren *catastrophique* volgens Gosselin (1987), laat hij per telefoon vanuit Frankrijk weten. “Een Duitse recensent was nog wel enthousiast en *Le Monde* ook, die krant memoreerde nog de staande ovatie na afloop van de première, maar de Nederlandse pers was *horrible*,” zo is hem verteld.

De recensies waren inderdaad niet mals. Gosselins verbeelding van de gelijknamige roman van Don DeLillo, over de diepe wonden die de aanslagen van 11 september 2001 sloegen in het leven van de New Yorkse zakenman Keith Neudecker en zijn naasten – met hoofdrollen voor Eelco Smits en Maria Kraakman – werd weggezet als ‘potsierlijk pretentieus’ (*NRC*), ‘afstandelijk’ (*Het Parool*) en ‘effectbejag’ (*de Volkskrant*).

Lof was er ook voor Gosselin vanwege de manier waarop hij het drama met video in fraaie zwart-witbeelden vatte en met close-ups juist heel dichtbij bracht. Oké, dat vindt hij dan wel weer prettig om te horen. Niet dat de regisseur er wakker van ligt: “Ik weet dat wij een mooie voorstelling hebben neergezet. Ik ga me niet te veel met de kritieken bezig houden, dat kost me veel te veel energie.” En juist die ontbreekt. “Je belt me op mijn eerste dag vrij na maanden keihard werken, ik moet nodig bijtanken.”

De grote wereld

Het waren intensieve maanden bij ITA, de eerste keer dat Gosselin hier als gastregisseur optrad. “Video, muziek en licht spelen een belangrijke rol in mijn theater, ik ga door met repeteren tot het perfect is. Dat kon in Amsterdam. Ik trof daar een geest die me aanspreekt, ongekend professioneel, ook de techniek. En wat een aardige mensen! Ik ga geen acteurs noemen, maar het was geweldig met ze te werken.”

Nu is hij terug bij ITA met zijn eigen mensen van SVPLMC. En weer staat Don DeLillo op de rol. Gosselin: “Die schrijver ontroert me. Zijn karakters zijn mensen van nu, die verloren raken in een wereld van beelden. Precies wat ik in het theater wil brengen. Ik breng geen kleine geschiedenis, ik wil de grote wereld laten zien, de oorlog, het terrorisme. DeLillo vertelt over die grote catastrofes, maar zoomt juist in op individuen, om het grote tastbaar te maken.

“Een voorbeeld uit *Vallende man*: Martin (gespeeld door Hans Kesting) zegt tegen Nina (Chris Nietvelt): ‘Wat zie je in het schilderij van Morandi?’ En zij zegt: ‘De Twin Towers.’ Zoiets alledaags verwoordt de blessure van oorlog. DeLillo is daar ijzersterk in. Tegenstellingen. Zoals in *Les Noms*, één van de drie stukken die we nu brengen, daarin gaat het erover dat je met dezelfde gebaren een letter kunt schrijven en een hoofd kapot kunt slaan op een rots.”

‘Plus bordélique’

Het DeLillodrieluik is een ander soort voorstelling dan *Vallende man*. Gosselin: “Ja, rauwer en chaotischer, *plus bordélique* zeggen wij. Ik gebruik weer video en licht, maar de acteurs en het Frans maken het nog rafeliger. Ik maak al geen theater dat je omarmt. Dat heeft met mijn generatie te maken. Wij zijn opgegroeid met de tv en de stupiditeit van veel bioscoopfilms. Ik denk dat we daar niet aan mee willen doen. We zoeken naar de kracht van het theater in de lengte, de slijtage. Harde muziek, die pijn doet aan je oren,

voorstellingen die soms wel tien uur duren. Woede, uitputting, het hoort er allemaal bij.”

“Ik ben een liefhebber van gastronomie. In een restaurant wil ik alles proeven en proberen, ook de dingen die minder lekker zijn. In het theater is het ook zo. Het moet schuren, je moet af en toe denken: gatver! We koesteren die imperfectie.”

Of de samenwerking met ITA een vervolg krijgt? Een lange denkpauze. Twijfel? Gosselin: “Haha, nee, het is alsof je me vraagt morgen weer aan werk te gaan. Ik zit nu op een soort onbewoond eiland op te laden. Boeken lezen. Geen idee wat ik ga maken en met wie.”

DeLillodrieluik

Joueurs, Mao II, Les Noms ging vorig jaar in première op het theaterfestival in Avignon. In *Joueurs* (1977) verjaagt een New Yorks koppel de verveling door een flirt met terrorisme en puur geweld. *Mao II* (1990) voert een schrijver op die zich verschuilt achter het terrorisme in het Midden-Oosten in de jaren tachtig en in *Les Noms* (1982) speurt een eenzame man in Griekenland naar een sekte, die moordt op basis van het alfabet. De drie bewerkingen zijn los van elkaar te zien in ITA (vandaag, morgen en vrijdag om 20.00 uur), maar zijn het beste te beleven als marathon (zondag van 13.00 tot 22.10 uur).

**‘DeLillo’s karakters
zijn mensen van nu, die
verloren raken in een
wereld van beelden’**

→ Julien Gosselins
DeLillodrieluik
*Joueurs, Mao II, Les
Noms* is zondag in zijn
geheel te zien. FOTO
SIMON GOSSELIN